

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1442/2015
06.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Василијевић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., кога заступа Лидија Златановић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 7263/13 од 18.03.2015. године, у седници одржаној 06.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 7263/13 од 18.03.2015. године.

Образложење

Апелациони суд у Београду, након одржане главне расправе, донео је пресуду Гж1 7263/13 од 18.03.2015. године и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 5232/11 од 27.04.2012. године којом је, у ревизијом побијаном делу, поништено као незаконито решење туженог којим је тужилци отказан уговор о раду, а тужени обавезан да је врати на рад.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 401. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 398. став 1. тач. 1. и 2. Закона о парничном поступку, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу код туженог, на радном месту водећег менаџера пројекта са VII степеном стручне спреме. Услед економских промена код туженог, одлуком Управног одбора 4537 од 03.09.2008. године, покренут је поступак утврђивања вишка запослених, прописани су критеријуми и надлежност извршног директора да оцени резултате рада запослених. Дана 03.11.2008. године, Управни одбор туженог је усвојио Програм решавања вишка запослених. У члану 4. Програма је прописано да је основни критеријум за одређивање вишка запослених резултат рада, који се утврђује на основу образложене оцене извршног директора и заснован је на следећим елементима: квалитет рада, самосталност и склоност иновацијама, ефикасност, однос према раду, радним задацима и средствима рада и других показатеља у периоду од једне године. Број запослених на радном месту водећег менаџера пројекта смањен је са 3 на 2 извршиоца, па како је тужилца оцењена најнижом оценом, проглашена је вишком запослених. Извршни директор је оценио рад тужилце на обрасцу који не садржи датум, као ни образложење радног учинка и квалитета њеног рада. Решењем од 05.05.2009. године, тужилци је престао радни однос на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду.

Правилником о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова од 20.04.2008. године, који се у време доношења оспореног решења примењивао код туженог, за радно место водећег менаџера пројекта, предвиђен је VII степен стручне спреме. Од укупно три извршиоца радног места водећег менаџера пројекта, колико их је било пре доношења оспореног решења, један је имао IV степен стручне спреме. Тужени је донео нови Правилник о организацији и систематизацији радних места дана 24.07.2009. године, којим је систематизовано радно место менаџера пројекта, без тачног броја извршилаца. У време доношења оспореног решења, код туженог је било слободних, непопуњених радних места са истим описом. Тужени је расписао конкурс за пријем у радни однос менаџера пројекта, са истим описом послова који је обављала тужилца, с тим да је као рок за конкурс одређен 03.07.2009. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили као незаконито решење којим је тужилци отказан уговор о раду и обавезали туженог да је врати на рад.

Према члану 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ...), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских и

организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Програм решавања вишка запослених из члана 153 - 155. Закона о раду прописује начин решавања вишка запослених и садржи критеријуме за утврђивање вишка запослених. Примена критеријума утиче на законитост акта о вишку запослених, због чега је послодавац дужан да у случају смањења броја извршилаца одређеног радног места, критеријум успешности у раду, као основни критеријум, примени појединачним вредновањем и међусобним упоређивањем резултата рада свих запослених на радном месту са истим описом послова.

Члан 39. Општег колективног уговора који се примењује код туженог, прописује да се резултати рада утврђују према нормативима и стандардима рада, а ако њих нема резултати се утврђују на основу образложене оцене непосредног руководиоца.

Правилна је оцена нижестепених судова да је решење о отказу уговора о раду незаконито, јер је донето супротно члану 179. тачка 9. у вези са чланом 155. тачка 4. Закона о раду, с обзиром на то да послодавац није имао у виду да један од извршилаца радног места водећег менаџера пројекта не испуњава услове из акта о систематизацији у односу на школску спрему, јер нема VII степен стручне спреме, а да тужиља тај услов има, због чега није могла бити проглашена вишком запослених. Истовремено, послодавац није применио критеријум успешности у раду зато што није дао образложену оцену резултата рада тужиље, у складу са донетим програмом, што је супротно и члану 39. Општег колективног уговора који је био у примени у време доношења оспореног решења.

Како је тужиљи незаконито престао радни однос, тужени је дужан да је врати на рад, у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Неосновани су ревизијски наводи да је суд ценио законитост Програма решавања вишка запослених који је донео тужени, те његову усаглашеност са Општим колективним уговором, шта не спада у надлежност судова опште надлежности, већ Уставног суда. Међутим, Уставни суд одлучује о сагласности колективних уговора са Уставом и законом, док је суд у парници из радног односа надлежан да цени да ли је послодавац у поступку давања отказа применио програмом прописане критеријуме, пре свих успешност у раду, што је суд у конкретној парници и учинио и на основу тога извео је правилан закључак да необразложена оцена од стране извршног директора представља повреду Општег колективног уговора и Закона о раду, због чега је отказ уговора о раду незаконит.

На основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Миломир Николић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић